

**Model odpowiedzi i schemat punktowania do zadań stopnia szkolnego
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Biologii dla uczniów
dotychczasowych gimnazjów województwa śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie **60 punktów**.

Za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty.

Za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną.

Odpowiedzi alternatywne (tylko jedna z nich podlega ocenie) oddzielone są od siebie ukośnikami (/) i w ocenie są równoważne.

Zadanie 1 (0 - 1)

1 p. – za poprawne zaznaczenie

Rozwiązanie: C

Zadanie 2 (0 - 1)

1 p. – za poprawne podkreślenie związku

Rozwiązanie: białka

Zadanie 3 (0 – 2)

a) (0-1)

1 p. - za sformułowanie problemu

Przykładowe rozwiązanie:

Czy w procesie fermentacji alkoholowej przeprowadzonej przez drożdże powstaje dwutlenek węgla?/ Czy drożdże przeprowadzają fermentację alkoholową, w wyniku której powstaje dwutlenek węgla?

(muszą w odpowiedzi znaleźć się następujące pojęcia; drożdże, fermentacja alkoholowa, dwutlenek węgla)

b) (0 – 1)

1 p. - za podanie prawidłowego oznaczenia zestawu i uzasadnienie

Rozwiązanie: B

Uzasadnienie: przykłady

Ponieważ w zestawie nie ma drożdży i wynik próby badawczej porównujemy z zestawem kontrolnym

Ponieważ w zestawie kontrolnym brak jest czynnika będącego przedmiotem eksperymentu czyli drożdży

Uwaga: uznaje się każde logiczne uzasadnienie odnoszące się do tego doświadczenia. Nie uznajemy definicji próby kontrolnej.

Zadanie 4 (0 – 1)

1p. – za zaznaczenie prawidłowej odpowiedzi

Rozwiązanie: D

Zadanie 5 (0 – 2)

2 p. – za podanie dwóch prawidłowych odpowiedzi

1p. – za podanie jednej prawidłowej odpowiedzi

Rozwiązanie: A, B

Zadanie 6 (0 – 1)

1p. – za prawidłowe przyporządkowanie

Rozwiązanie: A – 4, 5; B – 1,3; C - 2

Zadanie 7 (0 – 1)

1p. – za prawidłowe zaznaczenie

Rozwiązanie: B

Zadanie 8 (0 - 4)

a) (0 – 2)

2p. – za podanie dwóch nazw organelli

1p. – za podanie jednej nazwy

Rozwiązanie: A - mitochondriom , B – chloroplast

b) (0 – 2)

2p. – za podanie dwóch cech

1p. – za podanie jednej cechy

Rozwiązanie: podwójna błona, obecność DNA, obecność rybosomów

Zadanie 9 (0 – 1)

1 p. – za podanie nazwy struktury komórkowej

Rozwiązanie: leukoplasty/amyloplasty

Zadanie 10 (0 – 1)

1p. – za zaznaczenie błędnej odpowiedzi

Rozwiązanie: C

Zadanie 11 (0 – 2)

2 p. – za prawidłowe zaznaczenie 3 odpowiedzi

1p. – za prawidłowe zaznaczenie 2 odpowiedzi

0 p. – za prawidłowe zaznaczenie 1 odpowiedzi

Rozwiązanie: B, C, F

Zadanie 12 (0 – 2)

2 p. - za podanie pozytywnego i negatywnego znaczenia

1p. –za podanie jednego znaczenia

Rozwiązanie – proponowana odpowiedź

Znaczenie pozytywne: rozkładają materię organiczną/ umożliwiają krążenie materii/zapobiegają nagromadzeniu się martwej materii /użyźniają glebę

Znaczenie negatywne: są pasożytami roślin wywołując choroby/ powodują choroby roślin

Zadanie 13 (0 – 3)

a) (0 – 2)

2p. – za podanie prawidłowych nazw 3 rodzajów miękiszu

1p. – za podanie prawidłowych nazw 2 rodzaju tkanek

0 p. – za podanie jednej prawidłowej nazwy

Rozwiązanie:

A miękisz zasadniczy/ miękisz wypełniający

B miękisz powietrzny/miękisz przewietrzający/aerenchyma

C miękisz asymilacyjny

b) (0 – 1)

1 p. – za podanie funkcji i cechy budowy

Rozwiązanie – proponowana odpowiedź

Funkcja: magazynująca/magazynuje powietrze/tlen/dwutlenek węgla/ tlen i dwutlenek węgla, unoszenie się roślin wodnych na powierzchni/w toni wodnej

Cecha budowy: duże przestwory/ przestrzenie międzykomórkowe/komory powietrzne

Zadanie 14 (0 – 2)

2 p. – za podanie prawidłowej nazwy tkanki i jej funkcji

1p. – za podanie tylko prawidłowej nazwy lub tylko funkcji

Rozwiązanie: tkanka przewodząca – łyko/ łyko/ tkanka przewodząca sitowa/floem

Funkcja – przewodzenie asymilatów/ produktów fotosyntezy/ fitohormonów

Zadanie 15 (0 – 3)

2 p. – za podanie 3 poprawnych nazw

1p. – za podanie 2 poprawnych nazw

1p. – za podanie 2 kryteriów podziału

Rozwiązanie

I – nabłonek jednowarstwowy płaski, II nabłonek jednowarstwowy sześcienny/brukowy,

III - nabłonek wielowarstwowy płaski

Kryteria podziału: kształt komórek, ilość warstw komórek

Zadanie 16 (0 – 3)

3p. – za trzy prawidłowe odpowiedzi

2p. – za dwie prawidłowe odpowiedzi

1p. – za jedną prawidłową odpowiedź

Rozwiązanie: 1 - F, 2 - P, 3 - F

Zadanie 17 (0 – 2)

a) (0 – 1)

1p. – za podanie dwóch struktur

Rozwiązanie: A - haczyki, B - przyssawki

b) (0 – 1)

1p. – za prawidłowe wyjaśnienie

Rozwiązanie – proponowana odpowiedź

Główka umożliwia przyczepianie się/ zakotwiczenie się w ścianach jelita, co uniemożliwia usunięcie tasiemca z przewodu pokarmowego/co daje opór dla ruchów perystaltycznych

*Uwaga: (musi być związek przyczynowo-skutkowy)***Zadanie 18 (0 – 2)**

2p. – za sposób zarażenia i działanie zapobiegające zarażeniu

1p. – za sposób zarażenia lub działanie

Rozwiązanie

Sposób zarażenia – spożywanie/jedzenie surowego mięsa z wągrami tasiemca

Działanie – gotować i piec mięso w wysokiej temperaturze/ głębokie mrożenie/ spożywać mięso zbadane przez weterynarza/ unikać kupowania mięsa i jego przetworów z nieznanymi źródłami

Zadanie 19 (0 – 2)

2p. – za poprawne wpisanie 2 taksonów i 2 nazw grup organizmów

1p. – za poprawne wpisanie 2 taksonów lub 2 nazw grup organizmów lub 1 taksonu i 1 nazwy

Rozwiązanie

Królestwo	Zwierzęta
Typ	Płazińce
Gromada	Tasiemce
Rodzaj	Tasiemiec
Gatunek	Tasiemiec uzbrojony

Zadanie 20 (0 – 2)

a) (0 – 1)

1p. – za prawidłową nazwę przeobrażenia

Rozwiązanie: Przeobrażenie niezupełne

b) (0 – 1)

1p. – za podanie jednego argumentu

Rozwiązanie – proponowana odpowiedź

Występuje larwa/ stadium larwalne podobne do osobnika dojrzałego/owada dojrzałego/imago/

Uwaga: nie uznaje się odpowiedzi „brak stadium poczwarki”, ponieważ nie występuje na schemacie

Zadanie 21 (0 – 2)

a) (0 – 1)

1p. – za prawidłowe określenie zależności

Rozwiązanie – proponowana odpowiedź

W krajach o niskiej temperaturze/ zimnych/ chłodnych/z obszaru północnego/gdzie temperatura jest niska występuje mało gatunków gadów

b) (0 – 1)

1p. – za podanie przyczyny

Rozwiązanie: Gady są zmiennocieplne

Zadanie 22 (0 – 2)

2 p. – za podanie trzech poprawnych cech

1 p. – – za podanie dwóch poprawnych cech

0 p. – – za podanie jednej poprawnej cechy

Rozwiązanie: Kości wypełnione powietrzem/ pneumatyczne kości, worki powietrzne, brak zębów, brak pęcherza moczowego

Zadanie 23 (0 – 4)

4p. – za podanie 8 haseł

3p. – za podanie 7 - 6 haseł

2p. – za podanie 5 – 4 haseł

1p. – za podanie 3 - 2 haseł

Rozwiązanie: hasło Paprocie

1. sporofit

2. woda

3. skrzypy

4. torfowce

5. przedrośle

6. kłącze

7. plemnie

8. splątek

Zadanie 24 (0 – 2)

2 p. – za prawidłowe rozpoznanie trzech roślin

1 p. – za rozpoznanie dwóch roślin

Rozwiązanie: I – świerk II – jodła III - cis

Zadanie 25 (0 – 1)

1 p. – za prawidłowe zaznaczenie

Rozwiązanie: B

Zadanie 26 (0 – 4)

a) (0 – 2)

2 p.- za wybranie trzech prawidłowych rysunków

1 p. - za wybranie dwóch prawidłowych rysunków

0 p. - za wybranie jednego prawidłowego rysunku

Rozwiązanie: D, E, F

b) (0 – 2)

2 p – za dwie różnice

1p. – za jedną różnicę

Rozwiązanie:

Budowa - u jednoliściennych wiązka zamknięta/brak miazgi, a u dwuliściennych wiązka otwarta/ występuje miazga

Ułożenie - u jednoliściennych wiązki rozmieszczone nierównomiernie, u dwuliściennych ułożone w pierścien

Uwaga: nie uznaje się odpowiedzi niepełnych i bez wskazania różnicy. Nie zaliczamy odpowiedzi, jeśli są wymienione osobno cechy u jednoliściennych i dwuliściennych np. „u jednoliściennych wiązki otwarte i rozmieszczone nierównomiernie na przekroju łodygi” i na tym uczeń kończy odpowiedź. Musi być porównanie.

Zadanie 27 (0 – 2)

2 p. – za podanie dwóch cech

1 p. – za podanie jednej cechy

Rozwiązanie: C, E

Zadanie 28 (0 – 1)

1p. – za prawidłowe zakończenie zdania

Rozwiązanie: B i 2

Zadanie 29 (0 – 2)

a) (0 – 1)

1p. – za podanie nazwy gametofitu żeńskiego

Rozwiązanie: woreczek zalążkowy

b) (0 – 1)

1p. – za podanie prawidłowej nazwy elementów gametofitu

Rozwiązanie: 1 – komórka jajowa, 2 – wtórne jądro woreczka zalążkowego/ komórka centralna

Zadanie 30 (0 – 2)

2 p. – za określenie sposobu rozsiewania i wyjaśnienie przystosowania

1p. – za określenie sposobu rozsiewania lub wyjaśnienie przystosowania

Rozwiązanie: Sposób – przez wiatr/wiatrosiewne

Wyjaśnienie – wykształcenie dużej powierzchni lotnej/wykształcenie skrzydełek/powierzchni lotnych/aparatu lotnego o dużej powierzchni, co ułatwia/umożliwia przenoszenie przez wiatr

Uwaga: przy wyjaśnieniu musi być związek przyczynowo-skutkowy, a nie cecha budowy przystosowująca do wiatrosiewności